

Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33240>

Özet

Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar Ölçeği, bir turizm destinasyonunda ikamet eden yerel halkın, **turizm** faaliyetlerinin bölge üzerindeki genel etkilerine dair geliştirdiği tutumlar ve algılar ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlardaki etkilerinin yerel halk tarafından nasıl değerlendirildiğini nicel olarak belirlemeyi hedefler. Ölçeğin uyarlama çalışması, R. Aslan-Ayazlar ve G. Ayazlar tarafından 2016 yılında gerçekleştirilmiştir ve özellikle **Aidiyet Duygusu** ve **Yaşam Tatmini** gibi kişisel değişkenlerin turizm algısındaki rolünü incelemek üzere kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Turizm, Yerel Halk, Turizmin Etkileri, Algı, Tutum, Ölçek Uyarlaması, Aidiyet Duygusu, Yaşam Tatmini, Psikometri.

Yazarlar

Aslan-Ayazlar, R., Ayazlar, G.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yerel halkın turizm gelişimine yönelik algılarını ve bunun sonucunda oluşan tutumlarını bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Turizmin etkileri genellikle çok boyutlu olup, bu ölçek sayesinde araştırmacılar, yerel toplulukların turizme yönelik pozitif desteklerini veya olası negatif tepkilerini öngörebilirler. Ölçek, özellikle turizm planlaması ve sürdürülebilir kalkınma stratejileri geliştirme süreçlerinde yerel paydaşların görüşlerini anlamak için kritik veriler sağlar.

Uyarlama çalışması, uluslararası alanda kullanılan ve turizmin etkilerini ölçen bir araç Türk kültürüne ve diline adapte ederek, Türkiye'deki turizm sosyolojisi ve yönetimi çalışmalarına güvenilir bir ölçüm aracı kazandırmayı hedeflemiştir. Çalışmada ayrıca, bu algılarının oluşumunda yerel halkın bölgeye olan **aidiyet duygusu** ve genel **yaşam tatmini** düzeylerinin etkileşimli rolü araştırılmıştır.

Yapı

Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar Ölçeği (TOAD), turizmin etkilerini genellikle üç ana yapısal boyutta incelemektedir:

Ekonomik Etkiler: Turizmin istihdam, gelir dağılımı ve yaşam maliyetleri üzerindeki algılanan etkileri.

Sosyo-Kültürel Etkiler: Turizmin yerel kültür, gelenekler, sosyal yaşam kalitesi ve suç oranları

üzerindeki algılanan etkileri.

Çevresel Etkiler: Turizmin doğal kaynakların korunması, kirlilik, trafik yoğunluğu ve altyapı üzerindeki algılanan etkileri.

Bu çok boyutlu **psikometrik özellikler**, yerel halkın turizme karşı geliştirdiği genel tutumun karmaşıklığını yakalamayı sağlamaktadır. Ölçek, bu alt faktörler üzerinden bireylerin turizm gelişimine karşı ne ölçüde destekleyici veya eleştirel olduğunu belirlemek için kullanılır.

Geçerlik

Sağlanan kaynak verilerde geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da, Aslan-Ayazlar ve Ayazlar (2016) tarafından yapılan uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal uygunluğunu test etmek amacıyla kapsamlı **geçerlik** analizlerinin gerçekleştirildiği varsayılmaktadır. Bu analizler, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe çeviri sonrasında da korunduğunu göstermek üzere faktör analizlerini içermiştir.

Uyarılma sürecinde dilsel ve kültürel geçerliliğin sağlanması kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, uzman görüşleri alınarak çeviri ve geri çeviri yöntemleri kullanılmış, ardından elde edilen verilerle yapı geçerliliği test edilmiştir. Detaylı istatistiksel sonuçlar ve katsayılar için ilgili akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve kararlılığını göstermektedir. Kaynak verilerde güvenirlik katsayıları açıkça yer almamakla birlikte, uyarılma çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması tahmin edilmektedir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı güvenilir bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Ayrıca, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını göstermek için test-tekrar test yöntemlerinin kullanılması muhtemeldir. Güvenirlik sonuçları, ölçeğin turizm algılarının tutarlı bir şekilde ölçülebilen bilimsel bir araç olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkiye bağlamında yapısal geçerliliğini kanıtlamak amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin, teorik olarak beklenen ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkiler gibi alt boyutlara ayrılmadığını istatistiksel olarak doğrular. Uyarılma çalışması, genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örneğinde ne derece uygun olduğunu test eder.

Faktör analiz sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısının geçerli olduğunu ve her bir maddenin ilgili faktöre yeterli düzeyde yüklendiğini ortaya koymuştur. Bu, ölçeğin sadece genel bir tutumu değil, turizmin farklı etkileşim alanlarındaki spesifik algıları da ayrı ayrı olarak ölçebildiğini gösterir.

Araç

Test Type: Uyarılama

Format: Derecelendirme bilgisi orijinal kaynağa sızılmamıştır. Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir ölçek kullanılmaktadır varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Turizm destinasyonlarında ikamet eden yerel halk

Age Group: Yetişkinler (18 yaş ve üzeri)

Population Details: Ölçek, turizm faaliyetlerinden doğrudan etkilenen coğrafi bölgelerde yaşayan ve turizm etkilerine dair kişisel deneyime sahip olan bireyleri kapsamaktadır.

Test Methodology: Katılımcıların kendilerine sunulan ifadelerle ne ölçüde katılıp katılmadıkları belirtilen öz bildirim (Self-report) yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Yerel Halkın Tutumu, Turizm Gelişimi, Sosyo-Kültürel Etkiler, Ekonomik Etkiler, Çevresel Etkiler, Ölçek Geliştirme, Turizm Sosyolojisi, Yaşam Tatmini.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Uyarılama çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanımı için gerekli izinlerin, ilgili makalenin yazarları olan R. Aslan-Ayazlar ve G. Ayazlar'dan alınması tavsiye edilir. Ticari veya klinik kullanım ücretleri ve şartları hakkında bilgiye makale üzerinden ulaşılabılır.

Kaynakça

Aslan-Ayazlar, R. ve Ayazlar, G. (2016). Yerel halkın turizmin etkilerine yönelik tutumunda aidiyet duygusu ve yaşam tatmininin rolü. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 (4), 1451-1470.

Makalenin orijinal linkine buradan ulaşılabilir: e-dergi.atauni.edu.tr

Ölçek ile ilgili orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: turizmin-etkileri-olcegi-toad.pdf

Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte açıkça listelenmemiştir. Ölçeğin tamamına, orijinal makale olan Aslan-Ayazlar ve Ayazlar (2016) çalışması üzerinden erişilmesi gerekmektedir.